

ДОКЛАД

**на Постоянната комисия по стопански науки и управление
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за
програмна акредитация на професионално направление
3.8 „Икономика“ в Тракийски университет, гр. Стара
Загора**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА предоставя на Вашето внимание доклад по процедурата за програмна акредитация на **професионално направление 3.8 „Икономика“ в Тракийски университет, гр. Стара Загора.**

Докладът е разработен съгласно приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 85, ал. 1 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	04.02.2021 г. (Протокол № 4)
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	25.03.2021 г. (Протокол № 9)
3.	Извършено посещение на ЕГ	27.04 – 28.04.2021г
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	13.10.2021 г. (Протокол № 28)
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК	03.11.2021 г. (Протокол № 31)
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

1. Доц. д-р Анелия Радулова, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ Свищов
2. Доц. д-р Теофана Димитрова-Станева, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
3. Доц. д-р Десислава Стоилова, Югозападен университет „Неофит Рилски“
4. София Атанасова, студент в Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Наблюдаващ процедурата от ПКСНУ: доц. д-р Диана Ималова/ проф. д-р Веселин Минчев

Експертната група е извършила онлайн проверка в ТрУ през периода от 27.04 – 28.04.2021 г.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната акредитация на ПН 3.8 Икономика в Тракийски университет – гр. Стара Загора (ТрУ), Протокол № 24/21.12.2016 г., е получена акредитация за ОКС „бакалавър“ и „магистър“ с оценка 8.38 (осем цяло и тридесет и осем стотни) за срок от 5 години. Постоянната комисия по стопански науки и управление при НАОА дава 3 препоръки:

Препоръка 1. Квалификационните характеристики за специалностите в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ да се приведат в съответствие с изискванията на съвременното равнище и съдържание на обучението по професионалното направление. Срок: септември 2017 г.

Проведена през 2020 г. процедура по САНК констатира, че препоръката е изпълнена. Квалификационните характеристики на специалностите от двете ОКС са приведени в съответствие с Националната квалификационна рамка и Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот. Квалификационните характеристики на специалностите от двете ОКС съдържат основните формулировки за притежавани знания, умения и компетенции. Констатира се, че в структурно и съдържателно отношение квалификационните характеристики отразяват връзката между целеполагане и очаквани резултати. ПКСНУ счита, че препоръката е изпълнена.

Препоръка 2. Да се увеличи броят на хабилитираните преподаватели с научни специалности, съответстващи на профилиращите дисциплини в специалност „Икономика на алтернативния туризъм“ от ОКС „магистър“. Срок: постоянен.

Проведената през 2020 г. процедура по САНК констатира, че препоръката се изпълнява. ВУ е предприело следните действия за изпълнение на препоръката: през 2019 г. е нает на граждански договор преподавател в ПН 3.9. Туризм за извеждането на профилиращите дисциплини „Селски, екологичен и балнеотуризм“ и „Международен туризм“; стартирана е процедура за преминаване на хабилитирани преподаватели по научна специалност „Туризм“ на същата академична длъжност от друго висше училище или научна организация; извършена е промяна в титулярите на четири дисциплини от учебния план на магистърската програма; обявен е конкурс за хоноруван преподавател в ПН 3.9 „Туризм“ и е привлечен хабилитиран преподавател, който е и експерт от практиката; зачислени са двама докторанти с теми на дисертационните трудове от областта на туризма, които ще бъдат привлечени към академичния състав на Стопански факултет (СФ), като единият от тях е привлечен като асистент; приет е план за развитие на академичния състав на катедра „Регионално развитие“, според който се предвижда обявяване на конкурси за хабилитирани преподаватели по научна специалност „Туризм“ на основен трудов договор.

ПКСНУ счита, че предприетите мерки все още не са довели до увеличаване броя на хабилитираните преподаватели с изискваната квалификация, поради което препоръката не е изпълнена.

Препоръка 3. Да се активизира преподавателската мобилност по международни проекти и програми. Срок: постоянен. Проведената през 2020 г. процедура по САНК констатира, че препоръката частично се изпълнява. Акредитационният съвет формулира решението ТрУ – Стара Загора да изпълни препоръка №3 до следващата акредитация. ТрУ е предприел следните действия за изпълнение на препоръката на САНК: подадени, разгледани и са одобрени заявления за преподавателска мобилност за 2019-2020 г. на ниво СФ; подписано е Допълнително споразумение относно новия срок за реализиране на неосъществените мобилности по "Еразъм+" проект 2019-2020 г. във връзка с пандемичната обстановка в света; подадени са заявления за преподавателска мобилност до Комисията за проверка на документите и подбор на преподаватели и студенти от Стопански факултет, за 2020-2021 г.; одобрени са преподаватели и студенти от Стопански факултет за осъществяване на академичен обмен, за 2020-2021 година.

Преподавателите от Стопански факултет осъществяват мобилност в рамките на Еразъм + и по национални и международни научноизследователски проекти, финансирани по програми на Европейската комисия, Еразъм +, програми за териториално сътрудничество 2014-2020, COST actions - European Cooperation in Science and Technology. За периода 2016 – 2018 г., Стопански факултет има 27 сключени договори по Еразъм + с 12 държави, 7 от които, страни-членки ЕС. Изходящата мобилност на преподаватели на ОТД, осигуряващи обучението в ПН 3.8 „Икономика“ по програма Еразъм+ за периода на акредитация е общо 28 броя, в т.ч. 18 с цел преподаване и 10 с цел обучение. Осъществени са и шест входящи мобилности, с цел преподаване.

ПКСНУ счита, че препоръката се изпълнява.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ –ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО¹

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

Критерий 1.1. При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище.

Обучението на студенти в двете ОКС (“бакалавър” и “магистър”) и докторанти се организира и осъществява от академичния състав на Стопански факултет – структурно звено на ТрУ – Ст. Загора. В рамките на факултета функционират седем катедри, две от които имат „поддържащи функции“ при обучението на студенти и докторанти по ПН 3.8. „Икономика“ – „Обществени науки и бизнес езиково обучение“, „Физическо възпитание и спорт“. Пряко ангажирани с обучение в ОКС „бакалавър“, в съответните специалности, са катедри: „Икономика“ („Аграрна икономика и търговия“); „Регионално развитие“ („Регионална икономика и управление“ и „Местни финанси“); катедри „Индустриален бизнес и предприемачество“ и „Мениджмънт“ („Бизнес икономика“) и катедри „Информатика и математика“, „Икономика“, „Мениджмънт“ („Информационни технологии в икономиката и управлението“).

Обучението в ОКС „магистър“ се обезпечава от следните катедри: „Мениджмънт“ (3 МП: „Икономика и управление на бизнеса“, „Финанси и счетоводство на фирмата“ и „Икономика и мениджмънт на човешките ресурси“); „Регионално развитие“ (2 МП: „Икономически анализи и проекти за регионално развитие“ и „Икономика на алтернативния туризъм“); „Индустриален бизнес и предприемачество“ (3 МП: „Предприемачество и стратегически маркетинг“, „Корпоративно предприемачество“ и „Биоикономика и еко-предприемачество“) и катедра „Информатика и математика“ (1 МП – „Бизнес информационни технологии“).

Организацията на учебния процес в ТрУ – Ст. Загора е подчинена на два основни документа: Политика за развитие на ТрУ – Ст. Загора (2020 – 2024) и Стратегия за интернационализация на ТрУ – Ст. Загора (2017), публикувани на сайта на ВУ. В съответствие с тези документи е разработена Стратегия за развитие на Стопански факултет при Тракийски университет 2020-2024 г. (СРСФ при ТрУ).

Организацията и провеждането на обучението в ПН 3.8. „Икономика“ включва редовна и задочна форма на обучение по 5 специалности в ОКС „Бакалавър“ (четири, от които, стартират от учебната 2020/21 г.) и в задочна форма на обучение по 9 специалности в ОКС „Магистър“.

ВУ осъществява своята образователна и научноизследователска дейност в съответствие с утвърдената и публично оповестена политика по качеството.

Политиката по качеството, в съответствие със стратегията на развитие на ВУ за периода 2015-2020 г. и мандатната програма за периода 2019-2023 г., е подчинена на идеята за предоставяне и поддържане на качествено и професионално равнище на образователната и научноизследователската дейност и на професионалното, продължаващото и допълнителното образование.

Съществува вътрешна система за постигане, поддържане и повишаване качеството на обучение. В Наръчника по качеството, публично оповестен в сайта, са изведени политиката и целите по осигуряване на качеството на обучение и развитието на академичния състав, определени са органите за управление на различните йерархични нива и техните правомощия, както и условията и реда за измерване на постигнатото качество.

Други вътрешни нормативни актове и документи, в които е развита институционалната политика по качеството в ТрУ – Ст. Загора, включително и в ПН 3.8. „Икономика“, са: Правилник за устройство, дейност и управление на Тракийски университет; Правила за учебната дейност на ТрУ; Правилник за условията и реда за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити; Правила за признаване на периоди на обучение базирани на системата за трансфер на кредити; Правила за организацията на научноизследователската работа на студенти и докторанти; Правилник за развитието на академичния състав в ТрУ; Правила за научноизследователската дейност в ТрУ и Правилник и политики за прилагане и защита правата на интелектуална собственост и

комерсиализация на резултатите от научноизследователската дейност.

Разработена, внедрена и се поддържа система за управление на качеството (СУК), съответстваща на международен стандарт EN ISO 9001:2015, включваща в себе си и вътрешна система за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав.

В съответствие с Правилника за устройство, дейност и управление на Тракийски университет (ПУДУТрУ), функционира отдел „Качество и акредитация“, който подпомага академичното ръководство при осъществяване дейностите по осигуряване и подобряване на качеството на обучението, в съответствие с целите и задачите, заложен в университетската политика по качество. Отделът оценява качеството във всички степени на висше образование и форми на обучение, съгласно изискванията на функциониращата във ВУ СУК по ISO 9001:2015. Организацията и контролът на дейностите във вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на образованието се извършва от Университетска комисия по качество на обучението, която осъществява своята дейност в съответствие със съществуващите Правила за дейността на университетската комисия по управление на качеството в ТрУ. На факултетно ниво, политиката по управление на качеството се реализира от Факултетска (колежанска) комисия по качество на обучението, а на ниво катедра – от катедрен отговорник по качеството.

Централната комисия по качество периодично планира и извършва вътрешни одити (на равнище университет) по график и изготвя съответните протоколи и отчети, като публично са оповестени само отчетите за последните две учебни години. За акредитационния период са планирани 7 вътрешни одита на Стопанския факултет, 6 от които са осъществени в периода 2015 -2020 г.

Актуалната външна и вътрешна нормативна база (в т.ч. правилници и правила, регламентиращи дейността на основните системи и подсистеми) е достъпна за преподаватели и служители в електронната платформа на ВУ.

Механизмите за управление и финансирането на научноизследователската дейност (НИД) в ТрУ – Ст. Загора и обвързването ѝ с процеса на обучение, вкл. и за ПН 3.8. „Икономика“, са нормативно регламентиращи в Правила за НИД в ТрУ, Правилник и политики за прилагане и защита правата на интелектуална собственост и комерсиализация на резултатите от научноизследователската дейност и Правилник за реализация на резултатите от научни изследвания и други обекти на интелектуална собственост в ТрУ. Процесите по реализиране целите и обхвата на НИД се управляват от Комисия по научна дейност, административно подпомагани от Научен отдел с главни експерти по научната дейност. Научните изследвания на преподавателите от ПН 3.8. „Икономика“ са насочени както към реализиране на фундаментални изследвания, така и към приложни научни изследвания в съответствие със заложените основни цели в Стратегията за наука и иновации (2015-2020). Планиране и отчитане изпълнението на дейностите се извършва ежегодно по звена и на общоуниверситетско ниво. Нормативно осигурени са условия за включване на студенти и докторанти в научноизследователската дейност на академичния състав, регламентиращи съответствие с Правилник за развитието на академичния състав и Правила за организация на научноизследователска работа на студенти и докторанти.

Резултати от проверката по 1.1:

По 1.1.1. Обучението в ПН е организирано в съответствие с мисията и стратегическите цели на ВУ. В Стратегията за развитие на ПН не се откриват текстове, определящи визията и спецификата на икономическите специалности в рамките на университета.

По 1.1.2. Установена е политика за осигуряване на качеството – официално утвърдена, документирана и публично оповестена, като неотменна част от стратегическото управление на университета. На действащата система за управление на качеството е подчинена и организацията на учебния процес в ПН 3.8 Икономика. Централната комисия по качество извършва периодично вътрешни одити за осигуряване на качеството в Стопански

факултет, като за периода на акредитация са проведени 6 (шест) вътрешни одита (от планираните 7).

По 1.1.3. Обучението се осъществява съобразно политика на обвързаност между научните изследвания и обучението на студентите. Политиката се реализира чрез утвърдени правила и стандарти. Необходимите взаимовръзка и интеграция между научните изследвания, преподаването и обучението на студентите в ПН 3.8 Икономика са постигнати посредством прилагането на ясно регламентирани и дефинирани цели в съществуващите вътрешни нормативни документи.

Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието

Функционира система за управление качеството на образованието и академичния състав (СУК) съответстваща на международен стандарт EN ISO 9001:2015. Специализирани органи за оценка и управление на качеството на обучението са изградени на трите йерархични равнища – университет, факултет, катедра, всеки от които с разписани правила и функционален обхват.

В Стопанския факултет, обучаващ студенти и докторанти по ПН3.8 „Икономика“, Комисията по качество на обучението насочва своята дейност към провеждане на регулярни оценки относно спазването на стандартите и механизмите за осигуряване на качеството на обучение и на академичния състав. Резултатите от дейността на комисията, направените констатации, както и предлаганите мерки за повишаване качеството на обучение по ПН 3.8 „Икономика“, са обект на представяне и обсъждане от Факултетния съвет (ФС). Обект на мониторинг е и персоналният принос на всеки преподавател към повишаване качеството на обучение, количествено „измерван“ с оценки при атестиране на преподавателите.

Във ВУ се извършват проверки за плагиатство на: публикации в научните издания на ТрУ – Ст. Загора (от редакционните колегии); дисертационни трудове (Методология за проверка оригиналността и автентичността на дипломни и дисертационни работи в ТрУ) и научни публикации, представени за участие в конкурс по реда на ЗРАСРБ (от научното жури). Проверката за плагиатство се реализира чрез проучване на публикации от открити и специализирани източници и подписване на декларация за оригиналност на научно изследване от автора. За ограничаване нерегламентираното заимстване на текстове при изпълнението на курсови и други работи от студенти, докторанти и преподаватели в СФ е създаден специален курс в софтуерната платформа на Тракийски електронен университет – „Средства за проверка на оригиналност на авторски работи“. Модули, които идентифицират плагиатство са „вградени“ и образователната среда Moodle.

Налице е действащ утвърден и публично оповестен Етичен кодекс на университетската общност на ТрУ, в който са изведени десет ценности на университетската общност, като стандарти за етично поведение на академичния състав, служителите, студентите и докторантите. Сред водещите принципи са тези за безпристрастност и недопускане прояви на дискриминация. Във връзка с прилагането на Етичния кодекс, във ВУ е учредена Етична комисия, в чийто състав не са включени студенти или докторанти. За анализирания период, на институционално ниво, в Комисията по етика са постъпили 5 жалби, Към Стопански факултет има действаща Етична комисия, в чийто състав е включен един студент. Към момента на акредитация не са постъпвали жалби към факултетната етична комисия.

За акредитационния период, в СФ, обучаващ студенти предимно по ПН 3.8, не са регистрирани процедури за предотвратяване на прояви на дискриминация и за санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Резултати от проверката по 1.2:

По 1.2.1. Установена е йерархична система за управление на качеството на предлаганата образователна услуга. Процесите по обучение и развитие на академичния състав в ПН 3.8.

„Икономика“ са обект на наблюдение както от органите за управление на качеството на университетско ниво, така и от Факултетната комисия по качество.

По 1.2.2. Действа официално приет и публично оповестен Етичен кодекс за осигуряване на академично единство. ВУ разполага с адекватни и оповестени правила, гарантиращи академичните свободи, нетърпимостта към проявите на дискриминация и академични измами, прилагането на процедури и средства за проверка на оригиналността и автентичността на дисертационни трудове и други научни разработки. В политиката за противодействие срещу плагиатството и академичните измами приоритетно се разчита на превенцията. Обучението е подчинено на тези правила. Няма констатирани и документирани нарушения на правилата от страна на студенти и преподаватели от ПН 3.8. Икономика. Не са регистрирани процедури за предотвратяване на прояви на дискриминация.

СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 2.1. ВУ извършва обучение по професионалното направление, като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни.

За учебната 2020/21 г. ТрУ – Ст. Загора предлага обучение в **редовна и задочна форма** в ПН 3.8 „Икономика“ по *пет* програми в ОКС „бакалавър“ – „Аграрна икономика и търговия“, „Регионална икономика и управление“, „Местни финанси“, „Бизнес икономика“ и „Информационни технологии в икономиката и управлението“. През акредитационния период две от специалностите в ОКС „бакалавър“ променят своето название, разширявайки обхвата в съответствие с изискванията на пазара на труда: специалност „Аграрна икономика“ е трансформирана в „Аграрна икономика и търговия“, а специалност „Регионална икономика“ – в „Регионална икономика и управление“. За анализирания период са разкрити две нови специалности в ОКС „бакалавър“ – „Местни финанси“ и „Информационни технологии в икономиката и управлението“.

ТрУ – Ст. Загора предлага обучение по ПН 3.8 „Икономика“ **по девет специалности** в ОКС „магистър“, **в задочна форма**: „Икономика и управление на бизнеса“, „Икономически анализи и проекти за регионално развитие“, „Икономика на алтернативния туризъм“, „Предприемачество и стратегически маркетинг“, „Финанси и счетоводство на фирмата“, „Бизнес информационни технологии“, „Икономика и мениджмънт на човешките ресурси“, „Корпоративно предприемачество“ и „Биоикономика и екопредприемачество“. МП „Корпоративно предприемачество“ е разработена между двата университета – Тракийски университет, съвместно и Хуманитарен факултет на Павлодарския държавен университет (Казахстан) с участие на международен екип от преподаватели. Обучението България се провежда на български език, а в Казахстан – на руски и английски език.

Прилагат се правила и процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация по специалности, форми на обучение и ОКС. Структурата и стандартите на учебната документация и процедурите за нейното наблюдение и контрол са унифицирани в съответствие с изискванията на Наръчника по качеството и Процедурата 751_PR_1_ „Управление на учебната дейност“. За всички предлагани специалности са налични разработени, обсъдени и утвърдени по съответния ред квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми по съответните дисциплини, както и ежегоден график на учебния процес, с което е спазено изискването на чл.39, ал. 2 от ЗВО.

Освен утвърдените общоуниверситетски стандарти за разработване на съставните елементите на учебната документация, изисквания за съдържанието на квалификационните характеристики са посочени и в чл. 38 (1) в Правилника за устройството, дейността и

управлението на Стопански факултет. Наличието е и публичното оповестяване на сайта на ВУ на квалификационни характеристики за всички специалности и ОКС.

Учебните планове по ОКС и форми на обучение са разработени в единен формат. В учебните планове на специалностите в ПН „Икономика” в ОКС „бакалавър” и в ОКС „магистър“ са включени задължителни, избираеми и факултативни дисциплини. Структурата на учебните планове е балансирана по вид на включени дисциплини. В учебните планове за ОКС „бакалавър“, в двете форми на обучение, са спазени изискванията за брой кредити, съгласно чл. 42, т. 1 от ЗВО, както и изискванията за аудиторна заетост, съгласно чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование. В учебните планове за ОКС „магистър“ в двете форми на обучение и за всички срокове на обучение, съгласно предварителната подготовка на студентите, са спазени изискванията за брой кредити, съгласно чл. 42, т. 2 от ЗВО, както и изискванията за аудиторна заетост в задочна форма на обучение.

Студентите приключват обучението по изучаваните дисциплини с изпит или текуща оценка. Броят на изпитите за приключване на семестър в ОКС „бакалавър“ е 4, а на текущите оценки - една или две. В учебните планове на специалностите в ОКС „бакалавър“, редовно обучение, дисциплината „Физическо възпитание” е заложена като задължителна дисциплина, с хорариум 120 часа аудиторна заетост (разпределени в два семестъра) и като факултативна, с хорариум 60 часа (разпределени в два семестъра).

За всички дисциплини от учебните планове са разработени учебни програми в съответствие с утвърдения „Модел на учебна програма“. Всички учебни програми по дисциплини, преподавани на студенти от ПН 3.8 „Икономика“, съдържат: анотация, учебно съдържание, технология на обучението, ресурси по дисциплината, проверка и оценка на знанията.

Учебната документация по специалностите в ПН 3.8 „Икономика“ за двете ОКС е оповестена на сайта на университета. Публично достъпни са анотации на квалификационните характеристики по всички специалности и учебните планове за всички специалности. Учебните програми по изучаваните дисциплини са оповестени чрез анотации.

Налице е практика да се следи текущо състоянието на пазара на труда, изискванията на работодателите за професионалната квалификация по изучаваните специалности и препоръките на студентите за промени и усъвършенстване на изучаваните дисциплини. Това се постига чрез: провеждане на общоуниверситетски проучвания на студенти, в т.ч. и на студенти от ПН 3.8 „Икономика“; организиране на конференции, национални кръгли маси, семинари и дискусии с представители на бизнеса и на други образователни и бизнес-партньорски организации; пряко участие на работодатели при провеждане на държавни изпити; участие на работодатели и студенти в заседания на КС, ФС при обсъждане на учебна документация. Реализираният през 2015 г. проект „Изграждане на система за прогнозиране на потребностите от работна сила с определени характеристики“ е разработена и пилотно тествана методология за проучване на потребностите на работодателите от работна сила с определени характеристики.

Основна част от проучванията на студентското мнение и на работодателите се осъществява на университетско равнище от Център по кариерно развитие, но информацията се обработва и анализира по професионални направления. Стопански факултет при ТрУ ползва и резултатите от проучвания, осъществени от Бюро по труда – Ст. Загора. Получени и отчетени са становища относно: професионални и практически умения и компетенции, изисквани от пазара на труда; препоръки по новосъздавани специалности; препоръки по учебни планове и програми на съществуващи специалности. Всички резултати от проучвания на тенденции на пазара на труда и изисквания към професионалната квалификация на студентите в предлаганите специалности. Осъществени са обсъждания на учебната документация в 13 заседания на ФС и в 69 – на КС.

Задължителното практическо обучение ОКС „бакалавър“ присъства в учебните планове в редовна форма на обучение. Относителният дял, спрямо общата аудиторна заетост в учебните планове, се движи между 2% и 4.3% (125 часа, 5 кредита).

Съществуват ясни правила и единна система за оценяване на знанията и уменията на студентите, разписани в „Правилник за устройство, дейност и управление на ТрУ“, „Правила за учебната дейност в Тракийски университет“ и в Правилника за устройството, дейността и управлението на Стопански факултет (публично оповестен в уеб сайта на ВУ). Конкретизацията на формите на контрол (изпит или текуща оценка) е в учебните планове, а формите на проверка и оценка знанията и уменията на студентите (писмен изпит, тест, усен изпит, практически изпит, защита на проект и др.) – в учебните програми. Във всички учебни програми съществуват правила за оценяване на придобитите знания, учения и компетенции. Обучението в двете ОКС завършва с писмен държавен изпит или със защита на дипломна работа. Минималният успех за право на разработване на дипломна работа се определя от ФС (много добър 4.50).

Следи се степента на съвместимост на учебните планове в двете ОКС чрез сравнителен анализ с учебните планове в други висши училища в България и чужбина, обучаващи студенти в ПН 3.8 „Икономика“. В ОКС „бакалавър“ сравнимостта спрямо български висши училища при задължителните дисциплини е в интервала 36.84% - 60.00%. Извършват се сравнения и с много европейски университети, като признаването на придобити знания и умения в други висши училища е регламентирано в Правилника за условията и реда за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити в Тракийски университет.

Налице е регламентирана и действаща организация за разработване и одобрение на учебната документация с разписани процедури, регламентирана с Правилник за устройство, дейност и управление на Тракийски университет и Правилата за дейността на университетската комисия по управление на качеството. Координация и контрол на процедури по създаване и актуализиране на учебна документация по ПН 3.8 „Икономика“ се извършва от Факултетна комисия по качеството.

През оценявания период са проведени общо 82 заседания на КС и ФС по промени на учебната документация. На 11 от тях са обсъждани промени в учебните програми по изучаваните дисциплини. В заседанията са участвали общо 38 студенти и 21 представители на бизнес организации. Броят на участвалите студенти в заседания на КС и ФС по години е постоянен: 5 студента (Таблица 8). Налице е увеличаване броя на работодателите, участващи в актуализацията на учебните програми: от 5 в началото на анализирания период до 13 през последните две години. През оценявания период ежегодно са извършвани промени в учебните програми по изучавани дисциплини, като през 2020 г. са актуализирани всички 729.

Съгласно Правилника за условията и реда за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити в Тракийски университет 1 кредит е равен на 25 – 30 часа студентска заетост.

Организацията на учебните семестри и изпитните сесии се определя ежегодно със заповед на Ректора за годишния учебен график. Семестърът е 15 учебни седмици, като изпитните сесии са редовна, поправителна и ликвидационна.

Резултати от проверката:

По 2.1.1 Прилагат се официално приети и публично огласени методически стандарти за учебната документация, базирани на конкретни държавни и вътрешни нормативни актове, в които са определени и унифицирани изискванията за основните елементи на документацията, както и процедурите за нейното обновяване.

По 2.1.2 Периодично се събира и анализира информация от потребители на кадри за практическата подготвеност на студентите в ПН. Резултатите от проучванията се обсъждат и отразяват при актуализация на учебната документация.

По 2.1.3 При оценяването на академичните постижения на студентите от ПН се използват ясни и предварително огласени оценъчни методи и критерии, които позволяват обективно оценяване на знанията и уменията на студентите и придобитите от тях компетенции по отделните учебни дисциплини.

По 2.1.4 Постигната е значителна степен на съвместимост и сравнимост на учебните планове на специалностите в двете ОКС в ПН с учебните планове на аналогични специалности, предлагани от други висши училища в страната и от други европейски страни.

По 2.1.5 Съществуват и се прилагат специфични процедури за контрол, анализ, оценяване, утвърждаване и обновяване на учебната документация на съответните специалности в бакалавърската и магистърската степен, като за целта функционират и съответните органи.

По 2.1.6 През оценявания период периодично са извършвани актуализации на учебната документация на предлаганите специалности в ПН 3.8 „Икономика”, включително и такива, породени от резултатите в анкети сред студенти и работодатели.

По 2.1.7 Процедурите за определяне на основните структурни параметри на учебната документация на отделните специалности и ОКС в ПН 3.8 „Икономика” се основават на държавната уредба на висшето образование в страната и вътрешните нормативни актове на университета.

СТАНДАРТ 3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление.

Обучението на студентите се провежда в съответствие с дефинираната цел, приоритети и оперативни цели в Стратегията за развитие на професионалното направление. Квалификационните характеристики на специалностите от двете ОКС съдържат основните формулировки за притежавани знания, умения и компетенции, в съответствие с Националната квалификационна рамка и Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот. Структурно и съдържателно квалификационните характеристики отразяват връзката между целеполагане и очаквани резултати и отразяват спецификата на съответната специалност.

Съществува нормативна среда, осигуряваща включването на студентите, в практически занимания и други дейности, стимулиращи творческата им активност. Рамката на включения в учебния план преддипломен стаж, както и използването на форми и методи на преподаване и оценяване на студентите, осигуряващи практическата подготовка по време на обучението са регламентирани в „Правилник за устройството, дейността и управлението на СФ“, „Правила за учебната дейност в ТрУ“ и работна инструкция 7.5.1_WI_1.4 за „Провеждане на студентски практики и стажове“.

Учебните програми по изучаваните дисциплини в двете ОКС в ПН 3.8 „Икономика“ съдържат ясни описания на технологията на обучение. При аудиторното обучение на студентите от ПН се използват: самостоятелно решаване на практически задачи и казуси, подготвяне и представяне на презентации по теми от учебния материал, дискутиране на примери от практиката под формата на реферати, разработване на курсови работи за конкретни бизнес структури (търговски дружества, ЕТ, кооперации, земеделски производители), включване в обсъждане на актуални проблеми на бизнес практиката, участие в ролеви игри, представяне на бизнес планове, разработване на бизнес проекти и др. Професионалната подготовка на студентите се използва наличен лицензиран специализиран софтуер – Arc Gis – Arc Map – 10.6, Микроинвест ТРЗ и ЛС, Ажур, Stata 15 SE (Special Edition), 3 x single user license, SPSS. СФ на ТрУ набира, обработва и съхранява информация за сродни учебни планове и учебни програми от други ВУ в страната.

Организирант публични лекции и изнесени обучения с представители на бизнеса, държавни и общински институции. През периода 2016 – 2021 г. са проведени 7 подобни мероприятия. На студентите се предоставят и възможности за участия в извънуниверситетски бизнес семинари и спортни мероприятия.

Специализираният преддипломен стаж в реална работна среда за студентите в ОКС „бакалавър“ се организира и провежда в 8-ми семестър от учебния план на всяка от специалностите в редовна форма на обучение (РФО) при извънаудиторна заетост от 125 часа. ЕГ установи, че поради отсъствието на преддипломен стаж в съдържанието на учебния план в задочна форма (ЗФО), обучението се отклонява от принципа на равнопоставеност на РФО. Преддипломният стаж се провежда в стопански предприятия (търговски дружества, кооперации), общински и областни администрации, финансови институции, данъчни служби, застрахователни дружества, счетоводни къщи, Национална служба за съвети в земеделието, областни и общински служби по земеделие, бизнес инкубатори, кълстери, холдинги, консорциуми, др. За провеждането на преддипломни стажове СФ има сключени 12 договора. В Стопански факултет са налични положителни отзиви за степента на подготовка на студентите от ПН 3.8 Икономика, оценена по време на провеждане на преддипломните стажове.

На интернет страницата на СФ е налична публично оповестена информация за организацията на преддипломния стаж – условия за провеждане, утвърдена документация, график за предаване и защита на отчетните доклади. Документацията на преддипломния стаж – служебна бележка, личен картон-дневник, програма, формуляр за обратна връзка, отчетен доклад, протокол от защита се съхранява от изпитната комисия в рамките на едногодишен период от датата на защитата. Не се открива информация за проведени анкетни проучвания за степента на удовлетвореност на студентите от реализираните преддипломни стажове.

Предлагат се и други възможности за реализиране на практическо обучение в ПН 3.8 чрез провеждане на студентски практики по различни програми: МОН, Еразъм+ и др. По проект „Студентски практики“ – фаза 2 СФ има сключени 15 договора.

Изградена е система за обхващане на студентското мнение относно степента на заинтересованост към образователните програми в ПН 3.8 „Икономика“. Предметът на реализираните проучвания е различен в зависимост от статута на анкетираните – мотивация за избор на СФ, качество на преподаването като цяло/от преподавател, удовлетвореност от получаваните знания, професионална реализация. През оценявания период са направени 2316 анкети, на студенти от двете ОКС в различни форми на обучение, както следва: от ОКС „бакалавър“ общо 2122 анкети – 815 новоприети студенти, 603 в 2 и 3 година на обучение, 471 завършващи студенти, 233 завършили, студенти а от ОКС „магистър“ – 194 обучаеми. Главен елемент от проучване на качеството на обучение е проучването „Студентска оценка за качеството на преподаване“. То е регламентирано в „Правила и процедури за провеждане за проучване на студентската оценка за качеството на преподаване“ и се ръководи от сектор „Качество на обучението и акредитация“ в ТрУ. Структурните звена на ТрУ са ангажирани в процеса на провеждането му чрез наличния технически сътрудник/отговорник по качество на обучението към факултетите (колежите). Внасянето на масивите от емпирични данни в специализиран програмен продукт, създаден за целите на това изследване се извършва от екип на сектор „Качество на обучението и акредитация“.

Няма данни за публикувани резултати от проучванията на студентско мнение от ПН 3.8 „Икономика“ на сайта на СФ. На база информацията резултатите от проведено проучване сред дипломирали се магистри от „Випуск 2017“ и „Випуск 2019“ сочат, че 52% от завършилите ОКС „магистър“ в СФ при ТрУ са наети на икономически длъжности, а 11% от всички са на мениджърски позиции в различни институции – стопански предприятия, банки, публична администрация и др.

При обучението на студентите от ПН 3.8 „Икономика“ в ТрУ се използват съвременни методи за оценяване постиженията на студентите, дефинирани в „Правила за учебната дейност на ТрУ“ и „Правилник за устройството, дейността и управлението на Стопански факултет“. В ТрУ има приети вътрешни единни инструкции за изготвяне на критерии за оценяване по учебните дисциплини – Работна инструкция 7.3.0_WI_1.1. „Изготвяне на критерии за оценяване“, провеждане на държавни изпити – Работна инструкция 7.5.1_WI_1.5 „Провеждане на държавен изпит“, провеждане на защити на дипломни работи – Работна инструкция 7.5.1_WI_1.6. Конкретни насоки за изготвяне на дипломна работа са налични в „Методическо ръководство за разработване и защита на дипломна работа“. Учебните програми са публично оповестени и в тях се съдържат следните компоненти: извадка от учебния план със заложената аудиторна и извънаудиторна заетост, анотация, разпределение на тематичното съдържание на курса по хорариум часове, технология на обучението, критерии за оценяване на знанията на студентите, конспект за провеждане на изпита по дисциплината, литература (основна и допълнителна), придобити умения в резултат на обучението. Ангажимент на титулярите, съвместно с асистентите е да запознават студентите с изискванията за оценяване на постиженията и изпитните процедури за приключване на обучението по учебната дисциплина. Обратна връзка между преподаватели и студенти в ПН 3.8 „Икономика“ намира израз в: преки контакти, регулярно провеждане на срещи със студенти за проучване на тяхното мнение, официални анкетни проучвания, опосредствани контакти чрез е-поща и социални медии, курсови ръководители.

Правилата и условията за приключване обучението в двете ОКС са ясно дефинирани в нормативните документи на ТрУ и публично достъпни на сайта на СФ. Конспектите на част от образователните програми и графици за държавен изпит са публично оповестени. Предоставен е образец на първичен документ, от който е видно, че в комисиите за защита на дипломни работи за двете ОКС през учебната 2020/2021 година са включени 4 специалисти от практиката. Разпределението на студентите от ПН 3.8, завършили обучението си със защита на дипломна работа е както следва: 70,8% в ОКС „магистър“ и 24,2% в ОКС „бакалавър“.

В ТрУ се провежда текущ мониторинг и периодичен анализ на процесите по осигуряване на качество на образователния процес в съответствие с целите и обхвата на действащата СОПКО, регламентирани в Наръчника по качество. В Правилника за устройството, и дейността и управлението на ТрУ и Стратегията за развитие на СФ за периода 2020 – 2024 г. е заложено отчитане на експертното мнение на потребители на кадри, както и на студенти, вкл. от ПН 3.8, при обсъждане на учебната документация и при подобряване на качеството на обучението. За периода на акредитация, в прегледа на учебни програми са участвали общо 38 студенти и 21 представители на бизнес организации. На ЕГ е предоставен първичен документ, от който се установява участието на 3 потребители на кадри и 1 студент в комисия по учебна дейност към СФ при ТрУ (Решение на ФС – Протокол №5/24.02.2020 г.).

В ТрУ съществуват публично оповестени „Правила за разглеждане на жалби от студенти и докторанти“, в които се регламентира състава и дейността на Комисията за разглеждане на жалби. За периода 2016 – 2021 г. няма регистрирани жалби от студенти в ПН 3.8 „Икономика“.

Резултати от проверката:

По 3.1.1 Учебната документация и обучението на студентите съответства на съвременните изисквания за ОКС „бакалавър“ и „магистър“ заложи в национални и институционални нормативни документи. Квалификационните характеристики на специалностите от двете ОКС съдържат основните формулировки за притежавани знания, умения и компетенции, в съответствие с Националната квалификационна рамка и Европейската квалификационна

рамка за учене през целия живот и отразяват структурно и съдържателно връзката между целеполагане и очаквани резултати.

По 3.1.2 Изградена е организация за включване на студентите в практически занимания, стимулиращи творческата им активност. Специализираният преддипломен стаж е задължителен за студентите в РФО и се провежда в 8-ми семестър от учебния план на всяка от специалностите в редовна форма на обучение (РФО) при извънаудиторна заетост от 125 часа. Преддипломен стаж не е предвиден в ЗФО на ОКС „бакалавър“, с което се нарушава принципът на равнопоставеност на двете форми на обучение по отношение на съдържанието на учебния план. Налични са положителни отзиви за степента на подготовка на студентите от ПН 3.8 Икономика, оценена от потенциални работодатели по време на провеждане на преддипломните стажове. Не се открива информация за проведени анкетни проучвания за степента на удовлетвореност на студентите от реализираните преддипломни стажове.

По 3.1.3 В ПН 3.8 „Икономика“ регулярно се проучва студентското мнение в двете ОКС. Механизмът на проучване е нормативно регламентиран и включва провеждане на анкети през целия период на обучение. През оценявания период са направени 2316 анкети, на студенти от двете ОКС в различни форми на обучение: в ОКС „бакалавър“ – 2122 анкети, от които: 815 на новоприети студенти, 603 в 2 и 3 година на обучение, 471 на завършващи студенти, 233 на завършили; в ОКС „магистър“ – на 194 студента. ЕГ не откри публично достъпни резултати от проучвания на студенти от ПН на уебсайта на ТрУ.

По 3.1.4 Прилагат се съвременни методи за оценяване на постиженията на студентите, регламентирани във вътрешните документи на ВУ. Учебните програми са публично достъпни. Ангажимент на преподавателските екипи е да запознават студентите с изискванията за оценяване на постиженията и изпитните процедури за приключване на обучението по учебната дисциплина.

По 3.1.5 Между преподаватели и студенти се реализира обратна връзка чрез преки контакти, регулярно провеждане на срещи със студенти за проучване на тяхното мнение, официални анкетни проучвания, опосредствани контакти чрез е-поща и социални медии, курсови ръководители. Конспектите на част от образователните програми и графици за държавен изпит са публично оповестени. Представители на бизнеса участват в съставите на Държавните изпитни комисии.

По 3.1.6 В утвърдените нормативни документи е зададена рамката за провеждане на текущ мониторинг и анализ, свързан с качеството на образователния процес. Предвидено е участието на студенти и работодатели в този процес. За периода на акредитация в прегледа на учебни програми са участвали 21 работодатели и 38 студенти.

По 3.1.7 Съществуват публично оповестени правила за съставяне на комисия за разглеждане на жалби от студенти. За периода на акредитация няма регистрирани жалби от студенти в ПН 3.8 „Икономика“.

СТАНДАРТ 4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И СЕРТИФИЦИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ.

Критерий 4.1. Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление/специалност от регулирани професии, развитие, признаване и сертифициране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане.

Приемът и обучението на студенти в ТрУ са съобразени с националната нормативна уредба. В университета са приети всички необходими вътрешнонормативни документи, регламентиращи „жизнения цикъл“ на студента. Те са публично оповестени на сайта на ВУ. ТрУ разполага с разписана процедура 7.2.0_PR_2 „Кандидатстудентска кампания“. Условието и редът за прием се отразяват в безплатно разпространяван на хартиен носител и

публично оповестяван на интернет страницата на ВУ Справочник за кандидат-студенти, който се актуализира и издава всяка година в началото на кандидат-студентската кампания. За привличане на студенти в СФ се използват представяния на кандидат-студентски борси, посещения в училища, реклами по местни и национални медии, организирани на съвместни мероприятия с училищата, предоставяне на рекламни материали на МОН във връзка с рекламиране на ВУ в чужбина и др., отпечатване на рекламни брошури и дигитални, разпространяване на рекламни клипове в социалните мрежи. За ускоряване на адаптацията на новоприетите студенти се организират информационни дни, на които те се запознават с академичния състав на факултета и преките си курсови ръководители, академичните правила и възможностите за организиране на студентския живот. От 2020 г. в СФ действа тюторна система. Тя е регламентирана в специално разписани „Правила за въвеждане на тюторна система в ТрУ“.

Анализът на динамиката на броя на студенти в ОКС „бакалавър“ в ПН 3.8 Икономика очертава тенденция към намалени през годините на акредитационния период. Темпът на прираст регистрира отрицателни стойности за четири поредни години: 2017/18 спрямо 2016/17 (-11,38%), 2018/19 спрямо 2017/18 (-23,39%), 2019/20 спрямо 2018/19 (-17,96%) и 2020/21 спрямо 2019/20 (29,20%). Подобна тенденция към намаляване се наблюдава и при обучаваните студенти в ОКС „бакалавър“ в ЗФО. За три поредни години темпът на прираст има отрицателно числово изражение: 2017/18 спрямо 2016/17 (-15,32%), 2018/19 спрямо 2017/18 (-21,99%), 2019/20 спрямо 2018/19 (-4,55%). Изключение прави последната 2020/21 г., в която се отбелязва ръст от 19,52% спрямо предходната 2019/20 г.

Обучението в ОКС „магистър“ на студентите от ПН 3.8 се извършва изцяло в задочна форма. Броят на обучаемите остава относително постоянен за целия акредитационен период: 2016/17 – 31; 2017/18 – 30; 2018/19 – 35; 2019/20 – 30; 2020/21 – 34.

Анализът на показателите за движение, успеваемост и реализация на студентите от ПН 3.8 Икономика показва преориентиране на новоприетите бакалаври от РФО към ЗФО. Така приемът на студенти в ОКС „бакалавър“ в РФО за 2020/21 г. бележи над 2 пъти намаление спрямо началото на акредитационния период, а в ЗФО той регистрира близо 4 пъти увеличение за 2020/21 г. спрямо 2016/17 г.

Средният относителен дял на прекъсналите студенти в двете ОКС от общия брой обучавани е 4,04%, като най-висока стойност от 5,84% се отчита през 2019/20 г. Делът на прекъсналите студенти от ОКС „магистър“ е сравнително нисък – средно 0,51% от броя на обучаваните студенти.

Дипломиралите се студенти от двете ОКС през периода 2016/17 – 2020/21 са общо 756. Забелязва се тенденция към намаляване на техния брой като за учебната 2020/21 г. спрямо 2019/20 г. **темпът на прираст има отрицателно числово изражение от -59,03%.**

За периода на акредитация, в ТрУ по ПН 3.8 са приети общо 17 докторанти (в т.ч. 32 в РФО, 12 в ЗФО и 6 в самостоятелна форма на обучение), 10 са отчислени, а 5 са успешно защитили.

Условията за признаване на квалификации на студентите от ТрУ, и в частност в ПН 3.8. „Икономика“, са нормативно регламентирани в „Правила за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища“. Признаването на притежавана диплома се извършва с решение на АС по предложение на комисия, назначена със Заповед на Ректора на ТрУ. Университетът води регистър на всички подадени заявления с пълна информация за кандидатите, както и регистър на издадените удостоверения за признати дипломи и на направените откази за издаване на удостоверения.

Студентската мобилност в ПН 3.8 „Икономика“ се провежда в съответствие с разработена и публично оповестена „Стратегия за интернационализация на ТрУ“. Основните вътрешни документи, свързани с академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина включват: „Правила за организация на дейностите по програма Еразъм“, „Студентска харта "Еразъм+“. В ТрУ е създаден и функционира отдел „Международно сътрудничество и мобилност“, който поддържа мрежата от взаимоотношения с

чуждестранни партньори. Към момента на оценяването СФ има сключени общо 41 договора с чуждестранни ВУ, в т.ч. и споразумения по програма Еразъм+. За периода на акредитация, мобилност по програма Еразъм+ са реализирали общо **24 студенти** в ПН 3.8 Икономика, при следното разпределение за двете ОКС: 75% бакалаври и 25% магистри. От реализираните 18 мобилности на студенти от ОКС „бакалавър“, 12 са с цел обучение. Студентите от ОКС „магистър“ са реализирали 4 мобилности – 2 с цел обучение и 2 с цел практика. За последните 5 години са осъществени само 2 мобилности на докторанти с цел практика.

Научноизследователската дейност на студентите и докторантите, в т.ч. и в ПН 3.8, е регламентирана в „Правила за организация на научноизследователската работа на студенти и докторанти“ и намира израз във включване в научноизследователски проекти в преподавателски колективи, участие в научноизследователската работа на катедрите и на отделни преподаватели, собствени научни прояви по предложение на Студентски съвет и съгласувани с ръководството на ТрУ. Участията на студенти и докторанти от ПН в изследователски проекти за анализирания период са **63**, разпределени както следва: 2016/17 – 12; 2017/18 – 10; 2018/19 – 19; 2019/20 – 13; 2020/21 – 9. Близко 60% от тези участия (в 36 вътрешни научноизследователски проекти) се падат на студентите бакалаври. Средният относителен дял на студентите от ОКС „бакалавър“, участвали в научноизследователски проекти е 4,8%, като е налице тенденция на растеж – от 3,5 пр. п. за 2020/21 в сравнение с началото на акредитационния период.

Участията на студенти и докторанти от ПН в научни форуми за 2016/17 – 2020/21 г. се равняват на 54 броя, като 34,19% от тях са студентски участия.

В ТрУ на студентите се издават документи за образование и квалификация съгласно Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от ВУ. При подадено заявление от дипломираните студенти, се издава Европейско дипломно приложение при спазване на разработена в университета процедура.

Изградена е и функционира система за връзка и наблюдение на професионалната реализация на завършилите студенти. Създадени са организационни форми за поддържане на контакти с випускниците и работодателите за подпомагане на професионалната реализация на завършилите студенти. Учреден е Алумни клуб към СФ. На ниво университет връзката със завършилите се осъществява от Център за кариерно развитие. Ръководството на СФ създава условия за проследяване и поддържане на добри взаимоотношения със завършилите ПН. На факултетно равнище се набира информация за реализацията и кариерното развитие на завършилите посредством: анкети по време на държавните изпити, анкети при връчване на дипломите; кореспонденция по имейл и телефон със завършилите; кореспонденция през социалните мрежи, лични контакти на преподаватели от специализиращата катедра с випускници от професионалното направление. Ръководството на Факултета следи динамиката на дела на реализираните студенти.

Резултати от проверката:

По 4.1.1 Създадена е необходимата организация за привличане, прием и адаптиране на български и чуждестранни студенти, в т.ч. в ПН 3.8. Разработени са и се прилагат необходимите вътрешни нормативни актове за регламентиране на отделните етапи на „жизнения цикъл“ на студентите, огласени на интернет страницата на университета. От 2020 г. в СФ действа тюторна система .

По 4.1.2 Регламентирани са и се прилагат правила и процедури за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, доказателство за което са наличните вътрешни нормативни документи.

По 4.1.3 Осигурени са възможности за реализиране на мобилности на студентите, вкл. и от ПН 3.8 „Икономика“. Съществува нормативна регламентация за признаване на периоди на обучение и практики. Поддържа се мрежа от взаимоотношения с чуждестранни образователни институции за реализиране на мобилност на студенти и докторанти. От

реализираните 24 мобилности по програма Еразъм+, 75% са от студенти в ОКС „бакалавър“, а 25% студенти в ОКС „магистър“. Осъществени са и 2 мобилности на докторанти с цел практика.

По 4.1.4 Регламентирани са и се прилагат правила за включването на студентите и докторантите в научноизследователски дейности. За периода на акредитация са реализирани средногодишно от по 12,6 участия на студенти и докторанти от ПН 3.8 „Икономика“ в научноизследователски проекти.

По 4.1.5 Спазени са държавните изисквания по отношение съдържанието на издаваните документи за образование и квалификация. Университетът издава и Европейско дипломно приложение.

По 4.1.6 Създадена е и функционира система за регистриране реализацията на завършилите студенти и докторанти. Ръководството на Факултета по икономика създава условия за поддържане на добри контакти и проследяване на реализацията на завършилите студенти.

СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Критерий 5.1. Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление

Налице е вътрешно нормативна база за провеждане политика за осигуряване на необходимия академичен състав. Кариерното развитие на академичния състав в СФ се осъществява съгласно нормативните регулации в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, Закон за висшето образование, Правилника за развитие на академичния състав в ТрУ (ПРАСТрУ), Вътрешни правила за атестиране членовете на академичния състав на ТрУ. Всички нормативни документи са публично оповестени в сайта на висшето училище. Не се открива информация за наличие на Европейската харта за изследователи и Кодекс за поведение при подбор на изследователи – изискване по § 43. от преходните и заключителни разпоредби на ЗРАС.

Конкурсите за заемане на академични длъжности се оповестяват на сайта на ТрУ – Ст. Загора. Спазването на процедурите по академично израстване се осъществява от Комисията за контрол върху процедурите, свързани ПРАСТрУ (чл. 91 и чл.92).

Към настоящия момент (учебна 2020/2021 г.), обучението в ОКС „бакалавър“ по ПН 3.8 Икономика се осъществява от 37 хабилиитирани (70.21%) и нехабилиитирани (29.73%) преподаватели, 36 от които, с ОНС „доктор“. Всички преподаватели са на ОТД. Възрастовата структура на академичния състав, зает с обучението в ПН „Икономика“ е балансирана. Средната възраст на академичния състав на ОТД (вкл. хабилиитирани и нехабилиитирани) е 49 години.

С академична длъжност „професор“ са 11 (29.73%) преподаватели, 15 (40.54%) – с академична длъжност „доцент“, 9 (24.32%) главни асистенти с ОНС „доктор“ и 2 (5.45%) асистенти, единият от които без степен. Броят на преподавателите, ангажиран с обучението на студенти по ПН 3.8 Икономика, бележи тенденция към намаление, със средногодишен темп от -2.38 пункта годишно, резултат от намаляване броя на асистентите (с -18.75 средногодишен темп) и пенсиониране на част от преподавателите. Положителна тенденция към увеличение се наблюдава при хабилиитираните преподаватели (средногодишно с 13.47 пункта), резултат от повишаване броя на придобилите академична длъжност „доцент“ за акредитационния период с 25% и средногодишен темп на нарастване от 21.87.

Към момента на акредитация, 20 от преподавателите, обучаващи студенти и докторанти по ПН 3.8.Икономика, са придобили научна степен и академичната длъжност по ПН 3.8 Икономика. В списъка на хабилиитираните преподаватели с наукометрични показатели, поддържан от НАЦИД, са регистрирани общо 16 преподаватели, от които 9 от ПН 3.8. "Икономика".

Обучението в ОКС „магистър“, се осигурява от 28 преподаватели, всички на ОТД. Броят на хабилитираните преподаватели е 21 (75%), участващи в обучението в ОКС „магистър“ и е постоянен за акредитирания период.

Осигурен е изискуемият минимум за хабилитирани преподаватели на ОТД, които водят лекционните курсове в двете ОКС. Всички дисциплини, включени в учебните планове за обучение на студенти в ПН 3.8 „Икономика“ в двете ОКС, са обезпечени с преподаватели на ОТД. Преподавателите, осигуряващи обучението в ПН 3.8 „Икономика“ в двете ОКС, притежават придобити научни степени и академични длъжности в областта на преподаваните от тях дисциплини. От общия брой преподаватели, 54.05% са с придобита академичната длъжност и присъдена научната степен по ПН 3.8. Икономика.

Процедурите по атестиране на преподавателите са ясно разписани във Вътрешните правила за атестиране членовете на академичния и преподавателския състав в ТрУ – Ст. Загора. Атестирането Общата атестационна оценка включва: показатели за оценка на научно-преподавателската дейност, мненията на студентите и катедрения съвет за качеството на преподавателската дейност и степента на изпълнение на служебните задължения. Системата по атестиране функционира. За акредитационния период процедура по атестиране са преминали 39 преподаватели, ангажирани с обучението на студентите от ПН 3.8 „Икономика“, 38 от които са получили оценка „мн. добър“.

За периода 2016-2021 г., успешно приключилите конкурси за академични длъжности на преподаватели от Стопанския факултет са 11: 2 процедури за академична длъжност „доцент“ и 9 за „главен асистент. На ОТД са привлечени три хабилитирани лица, назначени на същата академична длъжност в Стопански факултет, съответно – двама с академична длъжност „Доцент“ и един – „Професор“.

Налична е публично оповестена нормативна регламентация за академична мобилност на преподаватели. Преподавателите от Стопански факултет осъществяват мобилност в рамките на Еразъм + и по национални и международни научноизследователски проекти, финансирани по програми на Европейската комисия, включително – 7 рамкова програма, Еразъм +, програми за териториално сътрудничество 2014-2020, COST actions - European Cooperation in Science and Technology. За периода 2016 – 2018 г., Стопански факултет има 27 сключени договори по Еразъм + с 12 държави, 7 от които, страни-членки ЕС. Осъществените мобилности за периода са 28, от които 18 са с цел преподаване (Таблица 16). При мобилностите на преподавателите се очертава тенденция към нарастване с 22.22% през 2018 г. спрямо първата година на анализирания период. Реализирани са и 6 входящи мобилности с цел преподаване.

Резултати от проверката по 5.1:

По 5.1.1 Провежданата кадрова политика е съобразена със законовите изисквания и се основава на публично оповестени процедури за осигуряване на квалифициран академичен състав. .

По 5.1.2 При обучението на студенти е осигурен необходимия хабилитиран състав на основен трудов договор и се спазват изискванията на ЗВО за осигуреност на лекционните курсове. Всички преподаватели, осигуряващи обучението в ПН 3.8 „Икономика“ в ТрУ – Ст. Загора , притежават научни степени и академични длъжности в областта на преподаваните дисциплини. Между 98 и 100 % е делът на преподавателите на основен трудов договор, осигуряващи обучението в двете ОКС. С придобита академична длъжност и академична степен по научна специалност 3.8 Икономика са 20 преподаватели от Стопанския факултет, от които 16 хабилитирани и 4 гл. асистенти.

По 5.1.3 Осигурени са финансови и организационни условия за повишаване на квалификацията и кариерното развитие на преподавателите в професионалното направление. Провеждат се регулярни процедури по атестиране на преподавателите. За атестационния период са приключени 11 процедури за заемане на академични длъжности. Най-голям дял от

приключилите процедури са за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ – 81.81%.

По 5.1.4 Налична е публично оповестена нормативна регламентация за академична мобилност на преподаватели по програмата „Еразъм+“ и по национални и международни научноизследователски проекти.

Критерий 5.2. „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

Стратегическите цели и приоритети в развитието на научноизследователската дейност (НИД) са нормативно регламентирани. Стратегически приоритет е участието на студенти, докторанти и специализанти в НИД. Научните изяви на студентите са анализирани подробно в стандарт 4.

През акредитационния период, преподавателите, обучаващи студенти и докторанти по ПН 3.8 „Икономика“, са взели участие в 95 научни форума с превес на участията във форуми в чужбина – 80.49% при 19.51% участия в страната. (Таблица 17). Средногодишно един преподавател е участвал в 0.2 форума в страната и 1.0 форума в чужбина. При участията в научни форуми в страната се констатира тенденция към намаление. Участията в научни форуми в чужбина са със средногодишен темп на изменение от 45.46%.

През акредитационния период, академичният състав, обезпечаващ обучението по ПН 3.8 „Икономика“, е участвал в 95 проекта, от които 68 броя вътрешни (71.58%), 10 национални (10.53%) и 17 международни (17.89%). В реализирането на научноизследователските проекти са ангажирани 90,5% от всички преподаватели в направлението, което „осигурява“ средногодишно по 5.8 участия в проекти на един преподавател.

За периода на акредитация, научноизследователското и дидактическото публикационно портфолио на академичния състав, обучаващ студенти и докторанти по ПН 3.8 Икономика включва общо 363 публикации, от които: (1) 95.59% с научноизследователска насоченост, в т.ч.: 55 монографии, 3 студии, 202 статии, 87 доклада; и (2) 3.86% с дидактическа насоченост, в т.ч. 2 учебника и 12 учебни помагала (Таблица 18). 82.09% % от публикациите са в страната, а 17.91% – в чужбина. От общия брой на научните трудове на академичния състав, 39 (10.74%) са в издания с импакт фактор и импакт ранг. За обезпечаване на учебния процес, преподавателите от обучаващия екип по ПН 3.8 „Икономика“ са участвали в написването на общо 14 учебника и учебни пособия.

Очертава се тенденция към намаляване на средния брой публикации в страната на един преподавател и на средния брой публикации в реферирани и индексирани издания на един преподавател. Средногодишният темп на изменение в общата публикационна активност на един преподавател е 1.05, а при публикационната активност в издания с импакт фактор и импакт ранг – 1.6. Средно на година, на 1 преподавател, обслужващ обучението в ПН 3.8 Икономика, се падат по 1.5 публикации.

Забелязани са 579 цитирания в научни издания в страната и чужбина, като 33.85% от тях са в издания с импакт фактор и импакт ранг. Средният брой цитирания на един преподавател варира между 1.8 и 4.6 по години от периода на акредитация.

Научноизследователското и дидактическото публикационно портфолио на академичния състав с придобита академичната длъжност и присъдена научната степен по ПН 3.8. Икономика в ТрУ - Ст. Загора включва общо 182 публикации, съставляващи 50.14% от общия брой публикации на академичният състав, обезпечаващ обучението по ПН 3.8 „Икономика“. С научноизследователска насоченост са 95.05% (173) от публикациите, в т.ч.: 8 монографии, 2 студии, 105 статии, 58 доклада. С дидактическа насоченост са 4.95% (9 учебни помагала) от публикациите (Таблица 18а). 79.67% % от публикациите са в страната, а 20.33% – в чужбина. От общия брой на научните трудове, 13.18% са в издания с импакт фактор и импакт ранг. Очертава се тенденция към намаляване на средния брой публикации в

страната и на средния брой публикации в реферирани и индексирани издания на един преподавател с придобита академичната длъжност и присъдена научната степен по ПН 3.8. Икономика. За акредитационния период, средногодишният темп на изменение в общата публикационна активност е 1.52, а при публикационната активност в издания с импакт фактор и импакт ранг – 1.5. Средно на година, на 1 преподавател се падат по 1.51 публикации

Цитиранията в научни издания в страната и чужбина са общо 161, като 24.22% от тях са в издания с импакт фактор и импакт ранг. Средният брой цитирания за анализирания период на преподавателите, с придобита академичната длъжност и присъдена научната степен по ПН 3.8. Икономика възлиза на 1.32.

За анализирания периода, средно 7.4 преподаватели са членували в редакционни колегии, а 9.5 – в научни комисии и съвети. Преподавателите обезпечават обучението по ПН 3.8 „Икономика“ реализират активна експертна и консултантска дейност с регионален, национален и международен обхват.

Резултати от проверката по 5.2:

По 5.2.1 Осигурени са условия и възможности за участие в различни форми на научноизследователска дейност. Академичният състав, осигуряващ обучението в ПН 3.8 „Икономика“ в ТрУ, е участвал в 95 научни форума (19.51% в страната и 80.49% в чужбина). Средногодишно, един преподавател е участвал в 0.2 форума в страната и 1.0 форума в чужбина. Очертана е тенденция към намаление участията в научни форуми в страната. Участията в научни форуми в чужбина са със средногодишен темп на изменение от 45.46%. За периода на акредитация, 90,5% от всички преподаватели в направлението са участвали в 95 научно-изследователски проекта (71.58% вътрешни, 10.53% национални и 17.89% международни) при средногодишна ангажираност от 5.8 участия в проекти на един преподавател.

По 5.2.2 Научноизследователското и дидактическото публикационно портфолио на академичния състав, обучаващ студенти и докторанти по ПН 3.8 Икономика, включва общо 363 публикации (95.59% с научноизследователска насоченост и 3.86% с дидактическа насоченост). Публикационната активност на преподавателите, осигуряващи обучението в ПН 3.8 „Икономика“ в ТрУ – Ст. Загора, се увеличава чувствително през 2017 г. (повече от 2 пъти в сравнение с 2016 г.), след което се наблюдава тенденция на намаление броя научни публикации както в страната, така и в чужбина. Научноизследователското и дидактическото публикационно портфолио на академичния състав, с придобита академичната длъжност и присъдена научната степен по ПН 3.8. Икономика в ТрУ, обучаващ студенти и докторанти в това професионално направление, включва общо 182 публикации, съставляващи 50.14% от публикациите на академичния състав. От общия брой публикации, 79.67% са в страната, а 20.33% – в чужбина. За акредитационния период, средногодишният темп на изменение в общата публикационна активност на тази категория преподаватели е 1.52, а при публикационната активност в издания с импакт фактор и импакт ранг – 1.5. Средно на година, на 1 преподавател се падат по 1.51 публикации. Очертава се тенденция към намаляване на средния брой публикации в страната и на средния брой публикации в реферирани и индексирани издания на един преподавател с придобита академичната длъжност и присъдена научната степен по ПН 3.8. Икономика

СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 6.1 Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художественотворческата и спортна дейност, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова

Налице е необходимата материално-техническа база: аудитории, зали, кабинети и библиотека, от която се ползва и Стопанският факултет. За обучението на студентите в ПН 3.8 „Икономика“ в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ се използват аудиторни площи в размер на 1293 м². Поради намаляващия брой студенти, аудиторната площ за учебна заетост на един студент нараства с повече от два пъти в сравнение с 2016 г., като към момента на един студент се падат 5,8 м² аудиторна площ или 580 м² на 100 студента. Общият брой на работните места за аудиторна заетост е 800 и се запазва непроменен през акредитационния период, но поради намаляване броя на студентите е налице ръст в осигуреността на обучаваните студенти с работни места. Към момента на 100 студента се падат 358 работни места за аудиторна заетост.

Преподавателите, осигуряващи обучението в ПН 3.8 „Икономика“, разполагат със самостоятелни работни кабинети със средна площ от 20 м², оборудвани с необходимата компютърна техника, софтуер и достъп до интернет. Като част от материалната база на университета, студентите, докторантите и преподавателите имат достъп до спортна зала с размери 350 м² и три фитнес зали, с размери съответно 210 м², 225 м² и 140 м².

През акредитационния период, общата площ на компютърните зали, използвани за обучението на студенти в ПН 3.8 „Икономика“ в ТрУ – Ст. Загора е 588 м², но показателят на 100 студенти се е увеличил от 119 м² през 2016 г. на 263 м² през 2021 г. За същия период броят на компютрите на 100 студенти обучавани в ПН 3.8 „Икономика“ е нараснал от 16 бр. през 2016 г. на 43 бр. през 2021 г.

За учебни цели в ТрУ се използват софтуерните продукти на MS Office, както и следния специализиран софтуер: специализирана платформа, базирана на Географски информационни системи – Arc Gis – Arc Map – 10.6; Микроинвест TP3 и ЛС; Ажур; Stata 15 SE (Special Edition); SPSS.

Университетската библиотека на ТрУ – Ст. Загора представлява единна библиотечна система от Централна университетска библиотека, факултетни библиотеки и библиотеки към колежа и филиала. За акредитационния период, библиотечния фонд на научна литература в ПН 3.8 „Икономика“ се е увеличил с 6% и в момента се състои от 11045 библиотечни единици (Таблица 19). Библиотечната площ на 100 студенти, обучавани в ПН 3.8 „Икономика“, е 157 м². На официалната страницата на библиотеката на Тракийския университет е осигурен достъп до информационни ресурси, разделени в следните групи: каталог на централната библиотека; репозиториум на Тракийски университет като част от Дигиталния репозиториум на НАБИС; нови книги ФАО; бази данни (Academic Search Complete и eBook Academic Collection на EBSCO, ScienceDirect, Scopus, Web of Science, CAB Abstracts и временен достъп до други бази данни); периодични издания 2020 и др.

През 2013 г. е създаден Тракийски електронен университет, базиран на платформата Moodle (<https://edu.uni-sz.bg/>). От 2020 г. реално работи Център за електронно и дистанционно обучение (ЦЕДО), както и Комисия за електронно и дистанционно обучение (КЕДО). Приети са Правила за организацията и дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение, както и Правилник за учебната дейност в дистанционната форма на обучение.

Висшето училище обезпечава учебния процес като осигурява актуални учебници, помощна и справочна литература по основните учебни дисциплини. Осигурен е постоянен достъп до електронните библиотечни ресурси (283 856 бр. списания в пълен текст и 580 бр. книги в областта на ПН 3.8 „Икономика“ достъпни в Academic Search Complete на EBSCO), които подпомагат подготовката на студентите. От академичното издателство на Тракийски университет са издадени 28 учебници, монографии и учебни помагала на преподаватели в ПН 3.8 „Икономика“. Преподавателите от Стопанския факултет са разработили 70 електронни курса и 6 мултимедийни учебника.

Академичното и административното обслужване, подпомагащо обучението на студентите, е нормативно регламентирано в публично оповестени документи. Обособени са необходимите управленски и административни структури и длъжности на университетско

ниво и на ниво факултет. Работното време на административните звена осигурява нормалното обслужване на студенти и докторанти по време на обучението.

Ръководството на ТрУ – Ст. Загора следи чрез анкетни проучвания удовлетвореността на студентите от предоставяните административни услуги. Разработени са и са оповестени Процедури за проучване на мнението на студентите за качеството на административното обслужване, като за целите на проучванията се използват анонимни анкетни карти. Академичността на отношенията между преподаватели и студенти в Тракийския университет се следи чрез Правила, процедури и инструментариум за проучване на студентската оценка за академичните взаимоотношения между студенти и преподаватели. За оценка на академичното обслужване на официалният сайт на университета са достъпни онлайн карта за обратна връзка и анонимна анкетна карта за студенти.

Резултати от проверката:

По 6.1.1 Налични са аудитории и учебни зали, които по размери, брой работни места и седмична натовареност са достатъчни за провеждане на нормален учебен процес, като се отчита броя на обучаваните студенти в ПН 3.8 „Икономика”. Към момента аудиторната площ за учебна заетост на един студент е 5,8 м², а на 100 студенти обучавани в професионалното направление се падат 358 работни места за аудиторна работа.

По 6.1.2 Налице са компютърни зали с достатъчно площ, работни места, оборудване и подходящи информационни продукти, които създават необходимите условия за учебен процес. Осигурен е достъп на преподаватели и студенти до безжичен интернет. Към момента на 100 студенти, обучавани в професионалното направление, са осигурени 43 компютри и 263 м² площ на компютърните зали.

По 6.1.3 Осигурен е достъп на преподавателите и студентите до специализирани български и чуждестранни научни издания и бази данни. За акредитационния период библиотечният фонд на ПН 3.8 „Икономика“ се е увеличил с 6% и в момента се състои от 11045 библиотечни единици. Библиотечната площ на 100 студенти обучавани в професионалното направление е 157 м².

По 6.1.4 Създаден е Център за електронно и дистанционно обучение, налице е платформа за дистанционно обучение и тече процес на акредитация на средата за дистанционно обучение. Студентите от професионалното направление са обезпечени с учебници и учебни помагала.

По 6.1.5 Академичното и административното обслужване на студентите от професионалното направление е ясно регламентирано във вътрешните документи. Периодично се провеждат проучвания на мнението на студентите относно качеството на предоставяните административни услуги и академичността на взаимоотношенията между преподаватели и студенти.

СТАНДАРТ 7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Критерий 7.1. Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление/специалност от регулираната професия и последващата реализация на завършилите.

Изградена е интегрирана управленска информационна система (<http://app.unisz.bg/iuis/pages/login.jsf>), която поддържа бази от данни и акумулира информация за кандидат-студентите (профил, успех, райониране, завършено средно образование, мотиви за избор на специалност и др.), студентите (успех, статус, прекъсвания и др.), администрирането на учебния процес (дисциплини, графици, студентски групи и др.) и академичния състав (научно развитие, публикационна активност, учебна заетост, протоколи от изпити и др.).

Изградена е система за събиране и управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление, базирана на действащата СУК. Проучването на студентското мнение за качеството на обучението се извършва от отдел „Качество на обучението и акредитация“ най-малко веднъж на учебна година. Провеждат се анкетни проучвания със завършващите студенти, като индикатори за оценка на резултатите от обучението се използват: ниво на удовлетвореност от обучението и придобитите знания, оценка на учебните планове на изучаваната специалност, оценка на използваните методи на обучение, удовлетвореност от придобитите практически умения, препоръки към обучението и др.

Проследява се и отчита развитието, успеваемостта на студентите и процента на прекъсналите и отпадналите студенти. Средният успех от следването на студентите от ПН 3.8 „Икономика“ в ОКС „Бакалавър“ през акредитационния период е Много добър 4,89, а за ОКС „Магистър“ – Отличен 5,59. Броят на напусналите студенти в двете ОКС за периода на акредитацията е 36, а общият брой на отпадналите и прекъснали студенти е 84 студенти.

Регулярно се проучва мнението на работодателите и потребителите на кадри за качеството на професионална подготовка на завършилите Тракийски университет. Разработени са *Правила и процедури за проучване мнението на работодателя за качеството на професионална подготовка на завършили специалисти от Тракийски университет*. Събирането на необходимата информация се извършва регулярно, периодично и целево, чрез използване на анкетна карта за обратна връзка. В допълнение, Стопанският факултет е създавал ползотворни контакти с водещи фирми и потребители на кадри, с които се обсъждат актуалността на учебните програми и практическата подготовка на студентите. Стопанският факултет постоянно проучва конкурентната академична среда и пазарните условия за реализация на студентите.

Изградена е и функционира система за връзка и наблюдение на професионалната реализация на завършилите студенти. Създадена е онлайн платформа „Алумни“ (<http://www.uni-sz.bg/alumni/>), регистрацията в която е на ниво специалност и се извършва чрез унифицирана електронна карта. На платформата „Алумни“ е налице линк към онлайн анкета, която дава възможност за оценка на качеството на подготовката в Тракийски университет от завършили специалисти. Проучването на мнението на завършилите специалисти се организира от „Центъра за кариерно развитие“. С решение на ФС е инициализиран Алумни клуб към Стопански факултет, като за функционирането на клуба е разработен правилник. Клубът е отворена система, като членството в него се осъществява чрез електронна форма на заявка на сайта на факултета.

Изградената съвременна информационна инфраструктура дава възможност за създаване на действаща база данни относно съдържанието на сродни специалности и образователно-квалификационни степени във водещи висши училища. Отдел „Качество и акредитация“ към ТрУ – Ст. Загора провежда анализи на рейтинговите позиции на професионалните направления в университета, включително и ПН 3.8 „Икономика“. В Стопанския факултет се поддържа информация за постиженията в професионалното направление и актуалността на предлагания учебен материал. Извършват се непрекъснати сравнителни анализи с постиженията в български висши училища, които предлагат обучение по аналогични или близки специалности и се проучват бакалавърски и магистърски програми, предлагани от испански, италиански, немски и английски университети.

Резултати от проверката:

По 7.1.1 Изградена е интегрирана управленска информационна система за събиране и управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление. Провеждат се регулярни анкетни проучвания на мнението на студенти, завършили специалисти и потребители на кадри. Информацията от студентите и потребителите на кадри се събира, съхранява, обработва и използва като индикатор за успеха и за необходимостта от промени.

По 7.1.2 Съществува функционираща система за връзка с алумни. Създадени са организационни форми за поддържане на контакти със завършилите специалисти и работодателите за подпомагане на професионалната реализация на завършилите студенти.

По 7.1.3 Поддържа се информация за постиженията в професионалното направление и актуалността на предлагания учебен материал. Установена е връзка със сродни образователни институции в същото професионално направление в страната и в чужбина.

СТАНДАРТ 8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

Критерий 8.1. УНСС и в частност катедра “Икономическа социология” публикува ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление.

Прилага се системен и комплексен подход в процеса на предоставяне на информация относно образователната и научна дейност. Наличието на единна информационна и комуникационна среда (<http://www.uni-sz.bg/>), модерна ИКТ инфраструктура за съхранение и обработка на образователна и научна информация, както и интегрирана информационна система за управление на образователните и научните процеси (<http://app.uni-sz.bg/iuis/pages/login.jsf>) опосредстват успешното планиране и реализация на информационния поток към обществеността и конкретните целеви групи.

Основният източник на информация за „жизнения“ цикъл на обучението на студентите е сайтът на Тракийски университет (<http://www.uni-sz.bg/>). В категорията „Прием“ на сайта на университета е публикуван *Справочник за кандидат-студенти* в който са описани условията за кандидатстване, специалностите и възможностите за реализация. Раздел „Обучение“ съдържа основна информация, касаеща обучението на студентите в различни образователни степени (бакалавър, магистър, доктор), както и възможностите за продължаващо обучение, практики и специализации. Налице е информация за предлаганите специалности, учебните графици, изпитните сесии, таксите за обучение, учебните планове и квалификационните характеристики.

В секцията „Организация на обучението“ са публикувани основните нормативни документи на ниво университет, както и академичния календарен план. За работа с платформата за електронно обучение е разработена инструкция за студентите и е създаден електронен курс „Работа с Moodle – инструкция за студенти“ в който са публикувани указания за промяна на потребителския профил, записване в електронен курс, изпълняване на задания и решаване на тестове. В секция „Международна дейност“ е публикуван пътеводител за студентите, предназначен да ги информира за възможностите за европейска мобилност по Програма Еразъм+ („Еразъм+ Европейска мобилност с цел обучение или практика - пътеводител за студентите от Тракийски университет“). Обратна връзка със завършилите студенти се осъществява посредством раздел „Алумни“ на сайта на университета. Реализацията на завършилите студенти се проследява от Центъра за кариерно развитие (ЦКР).

Източник на информация за студентите в ПН 3.8 „Икономика“ е и сайтът на Стопански факултет (<http://uni-sz.bg/truni7/>). В раздел „Документи“ са публикувани „Правилник за устройството, дейността и управлението на Стопански факултет“, „Регламент за провеждане на учебен процес и изпити“, „Справочник на Стопански факултет“, отчетни доклади на деканското ръководство, решения на факултетния съвет и др.

Поддържа се информираността на студентите, включително в ПН 3.8 „Икономика“, относно техните права, задължения и възможности, за сроковете и условията на обучение, учебната документация, професионалната квалификация, перспективите за тяхната реализация. Съществена е ролята на ЦКР за осигуряване на висококачествени услуги на студентите в областта на кариерното консултиране и развитие с цел подпомагане на прехода им от образование към успешна професионална реализация. ЦКР ефективно партнира на работодателите при осигуряването им с кадри като създава бърз достъп на информация до

студенти и преподаватели, предоставя информация за изявени студенти, подпомага процесите на подбор по предварително зададени от работодателя критерии, насочва и подготвя студентите при кандидатстване, организира фирмени представяния в университета.

Създадени са условия за разпространение и популяризиране на научната продукция на студентите и преподавателския състав, които представляват обществен, научен и приложен интерес. В университетския сайт в категория „Наука“ има връзки към „Издания“, „Публикации“, „Научни проекти“, „Научни форуми“ и „Студентски научни прояви“, където се публикува информация за официалните издания на университета, публикациите на преподавателския състав, участието на преподавателите в университетски, национални и международни проекти, проведените научни форуми и студентски научни прояви. В раздел „Новини“ се обявяват предстоящите срещи на студенти с работодатели и предстоящите научни събития. Регулярно се популяризират творческите дейности и спортните изяви на студентите.

Информация за сътрудничеството с чуждестранни университети е налична на страницата на университета, раздел „Международна дейност“, секция „Международни договори“. Подробна информация относно възможностите за мобилност на студенти и преподаватели е достъпна на официалната интернет страница на Тракийски университет, раздел „Международна дейност“, секция „Програма Еразъм+“.

Резултати от проверката:

По 8.1.1 Провежда се прозрачна информационна политика, насочена към осигуряване на публичност за образователната, научноизследователската и художествено-творческата дейност на преподавателите и студентите. На уебсайта на университета е поместена актуална информация относно различни аспекти от обучението в ПН 3.8 „Икономика“.

По 8.1.2 Основният източник на информация за „жизнения“ цикъл на обучението на студентите е сайтът на Тракийски университет. Публикувани са основните нормативни документи, справочници, пътеводители, указания, инструкции и регламенти, предназначени да осигурят необходимата информация за организацията на обучението на студентите.

По 8.1.3 Полагат се усилия за периодично обновяване на условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация на студентите от ПН 3.8 „Икономика“. Връзката с работодатели и студенти се осъществява с посредничеството на Центъра за кариерно развитие.

По 8.1.4 Създадена е организация за популяризиране на научната продукция и творческите изяви на преподавателите и студентите. Регулярно се публикува информация за официалните издания на университета, публикациите на преподавателския състав, участието на преподавателите в университетски, национални и международни проекти, проведените научни форуми и студентските научни, творчески и спортни прояви.

По 8.1.5 Информация за сътрудничеството с чуждестранни университети, както и възможностите за мобилност на преподаватели и студенти са оповестени и публично достъпни в сайта на Тракийски университет.

СТАНДАРТ 9. ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 9.1. Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление/специалност от регулирана професия

Налице е система за управление и мониторинг на учебния процес, подчинена на съществуващите вътрешни нормативни документи. Регламентирани са процедурите, по които протича всеки един процес, свързан с актуализиране на учебните програми и идентифициране на потребностите от промяна. Основният документ при разработване и

актуализиране на учебните програми е „Учебна програма на учебна дисциплина“, чието първоначално съдържание и последващи промени се обсъждат на КС, на заседание на КУД и се утвърждават на заседание на ФС. При разработване и актуализиране на учебния план за дадена специалност, процедурата включва обсъждане на първоначалното съдържание и последващи промени на КС, на заседание на КУД, приемане на заседание на ФС и утвърждаване от АС.

Осъществява се регулярен мониторинг на учебния процес в ПН 3.8. Икономика. Акцент се поставя върху актуалността и потребностите от промяна на учебните програми, свързани с: промяна в нормативната уредба; интегриране на научните изследвания в обучението; проучването на учебни планове на сходни специалности от български и чуждестранни ВУ; отразяване на мнението на студенти, преподаватели и на специалисти от практиката. В учебните програми на преподавани дисциплини в ПН 3.8 „Икономика“ на ТрУ за периода 2016 – 2021 г., са налице 38 студентски участия и 21 участия на представители на потребителите на кадри. За периода на акредитация са актуализирани квалификационните характеристики за всички специалности в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, както и всички учебни планове и учебни програми в двете ОКС. В процеса на осъществяване на актуализациите на учебните планове и програми, наред с активното участие на преподавателите, се взема предвид мнението на студентите и на представителите на бизнеса и практиката.

Регулярно се проучва мнението на заинтересованите страни, в т.ч. студенти и представители на бизнеса. Обект на проучване са въпроси, касаещи съдържанието на учебния план, актуалността и обхвата на учебните програми, разбираемостта и практическата приложимост на учебното съдържание, методите на преподаване, качеството на преподаване по отделни дисциплини, отношенията между преподаватели и студенти, възможностите за професионална реализация.

Проучва се мнението на студентите за степента им на удовлетвореност от обучението. Резултатите от проведени анкетни проучвания през 2018, 2019 и 2020 г. сред обучавани студенти в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ относно съдържанието на учебните планове и програми, прилаганите методи в обучението, получените професионални знания, както и относно перспективата за професионална реализация по специалността, показват висока степен на удовлетвореност от качеството на обучението. Студентите отправят препоръки за повече практически упражнения, за задълбочаване връзките с практиката, относно възможности за платени стажове и др. През периода 2016/2017уч. г. - 30 април 2021 г. мнението на обучаемите в професионалното направление е било проследено чрез проведени анкети сред завършващи студенти, завършили студенти, студенти от 2 и 3 курс и студенти в ОКС „магистър“, като общо са попълнени 2098 анкетни карти.

Представителите на практиката вземат участие в процеса по обсъждане и актуализиране на учебните програми в ПН 3.8 „Икономика“ чрез провеждани анкетни проучвания, чрез участието в КУД към СФ, както и при провеждани срещи за обсъждане на нови и актуализация на съществуващи квалификационни характеристики и учебни планове на специалности в професионално направление 3.8 Икономика. Резултатите от проучванията се представят и анализират от ФС.

Осъществява се мониторинг на успеваемостта на студентите от ПН 3.8. „Икономика“. При анализа на успеваемостта на студентите се използват различни показатели: успех от семестриални и държавни изпити, среден успех от дипломата за висше образование и др. След приключване на всеки семестър, Учебен отдел на СФ предоставя на Заместник-декана по УД и ръководителите на катедри информация относно успеваемостта на студентите. Информацията се анализира и обсъжда на заседания на катедрените и факултетните съвети. Резултатите от анализа се представят и в ежегодния годишен доклад на деканското ръководство. В ТрУ е налична Интегрирана управленска информационна система (ИУИС), в която за всеки студент има база данни с налична информация за неговия статус и данни за успеваемостта му през срока на обучение.

За отчетния период, средният успех на ПН 3.8. за ОКС „Бакалавър“ от държавен писмен изпит/ защита на дипломна работа е Мн. добър 4,50. Спрямо учебната 2016/2017 г. се наблюдава спад през 2019/2020 уч. г. Среден успех от семестриалните изпити е Мн. добър 4.89, като средният успех за периода е нараснал.

За същия период, средният успех на ПН 3.8. за ОКС „Магистър“ от държавен писмен изпит/защита на дипломна работа е Мн. добър 5,38. Спрямо учебната 2016/2017 г. се наблюдава траен процес на увеличение, като 2019/2020 достига до Мн. добър 5.44. Средният семестриален успех на ОКС „Магистър“ е Отличен 5,59 .

През периода 2016/2017-2019/2020 учебни години, в ОКС „бакалавър“ са прекъснали обучението си общо 84 студенти, като през последните две години техният брой показва тенденция на намаление. За същия период, броят на прекъсналите обучение студенти в ОКС „магистър“ е 11 студенти. През акредитационния период и в двете ОКС няма отпаднали студенти.

Резултати от проверката:

По 9.1.1. Налице е функционираща система за мониторинг и оценка на качеството на образователния процес. Извършва се регулярен мониторинг и актуализиране на учебните програми. При актуализацията се отчита развитието на научното познание в професионалното направление, потребностите на пазара на труда, мнението на студентите и потребителите на кадри, препоръките на НАОА и други външни институции. Налична е база данни от проучвания на мненията на студенти и потребители на кадри. За периода 2016 – 2021 г. в прегледа на учебните програми са налице 38 студентски участия и 21 участия на представители на потребителите на кадри. За периода на акредитация са актуализирани квалификационните характеристики за всички специалности в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, както и всички учебни планове и учебни програми в двете ОКС.

По 9.1.2. Провежда се системен мониторинг на успеваемостта на студентите в ПН 3.8 „Икономика“. Постигнатият среден успех от държавен писмен изпит/ защита на дипломна работа в ОКС „бакалавър“ и в ОКС „магистър“ е „Мн. добър“. През периода 2016/2017-2019/2020 учебни години са прекъснали обучението си 84 студенти в ОКС „бакалавър“ и 11 студенти в ОКС „магистър“. През последните две години броят на прекъсналите обучението си студенти в ОКС „бакалавър“ показва тенденция на намаление. През акредитационния период и в двете ОКС няма отпаднали студенти.

СТАНДАРТ 10. ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 10.1. Институциите извършват планирани дейности по самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление/специалност от регулираните професии.

Извършва се регулярна самооценка за изпълнение на академично качество, като органична част от системата за управление на качеството.

Дейностите за самооценка по ПН 3.8 ”Икономика” се реализират от: Комисията по качеството на обучението в СФ; Комисията по учебната дейност в СФ; представителя на ПН 3.8 „Икономика“ в университетските комисии по качество и по учебна дейност; отговорниците за качеството на обучението в катедрите; представителите на студентите в посочените комисии.

Самооценките са фокусирани върху учебната документация, в т.ч. актуализацията на учебни планове, програми и квалификационни характеристики; практическите форми на обучение; участието на студенти в проекти и студентски научни разработки; административното обслужване на студенти; достъпа до актуална информация и др. При самооценките се прилага набор от критерии, възприети в ТрУ и СФ, като: съответствие между мисията и образователните цели на ТрУ и на ПН 3.8 „Икономика“; ефективност на образователната дейност; осигуряване на необходимия качествен преподавателски състав; интегриране на мненията на студентите и работодателите; обогатяване на методите на

преподаване и методите за проверка; интегриране на резултатите от научната дейност в образователния процес; реализация на завършилите специалисти на пазара на труда; престиж на специалностите сред потребителите на образователни услуги и др.

Самооценяване се прави и при вътрешните одити за функционирането на СУК и качеството на свързаните с нея дейности, както и при разработването на самооценяващи доклади за НАОА и доклади за изпълнението на направените от нея препоръки.

За периода 2015 – 2020 година в СФ са планирани седем и проведени шест вътрешни одита (по един всяка година). Вътрешните одити се провеждат по утвърден план от сертифицирани одитори от СФ.

Планират се и се провеждат ежегодни одити от външни сертифициращи организации, свързани с качеството на образователната дейност, с процедурите за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, на приложението на системата за наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството на обучение, на научноизследователската дейност и развитието на академичния състав. Външни сертифициращи организации за периода на акредитация са: Bureau Veritas Certification България и Център за изпитване и европейска сертификация (ЦИЕС). Резултатите от одитите се публикуват в доклад на одитиращата организация. Проведеният през 2020 г. одит включва и ПН 3.8. в СФ. От проведени шест външни одити за периода, към СФ не са отправени забележки.

Външна оценка относно качеството на обучението в ПН 3.8“Икономика“ се осъществява и при провеждането на акредитационните и следакредитационни процедури от НАОА, както и в хода на провежданите анкети за обратна връзка с представители на работодателите.

Проучва се и се анализира външната среда. Направен е сравнителен анализ и е проследена динамиката по основни групи индикатори – учебен процес и учебна среда, научни изследвания, реализация на пазара на труда и регионална значимост, престиж и социално-битови и административни услуги между първото в рейтинговата класация за 2019 г. извънстолично ВУ и ПН 3.8. в СФ на ТрУ. В рамките на следакредитационния период 2017-2019 г., ПН.3.8.“Икономика” в ТрУ се придвижва от 14 на 13 място (от 26-те ВУ) в рейтинговата класация на ВУ в България.

Осигурено е участието на представители на потребители на кадри като членове на Държавни изпитни комисии по защиты на дипломни работи, както и присъствието им при провеждане на семестриални изпити. Тяхното участие кореспондира и със сътрудничеството и обмена на преподаватели в процеса на обучение.

Предприети са необходимите действия за изпълнение на направените от НАОА препоръки: направени са промени в квалификационните характеристики за всички специалности в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в съответствие с Националната квалификационна рамка на Република България; обявен е конкурс за хоноруван преподавател в ПН 3.9 „Туризм“ и е привлечен хабилитиран преподавател, който е и експерт от практиката; зачислени са двама докторанти с теми на дисертационните трудове от областта на туризма, които ще бъдат привлечени към академичния състав на СФ, като единият от тях е привлечен като асистент; приет е план за развитие на академичния състав на катедра „Регионално развитие“, според който се предвижда обявяване на конкурси за хабилитирани преподаватели по научна специалност „Туризм“ на основен трудов договор; активизира се преподавателската мобилност на основата на международни, национални и университетски проекти; увеличава се броят на международните мобилности, свързани с участие в научни форуми и други научни и образователни изяви; създават се нови сътрудничества с академични и други организации за обмен на студенти и преподаватели по програма Еразъм+; разширява се информационната осигуреност относно възможностите за международна преподавателска мобилност.

Постигнатите резултати са представени в доклад до НАОА и с протокол от заседание № 10/28.05.2020 г на Акредитационния съвет на НАОА се утвърждава доклада на ПК за

САНК относно следакредитационното наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките, формулирани в решението на ПКСНУ от 21.12.2016 г. при програмната акредитация на ПН 3.8. „Икономика“ за ОКС „бакалавър“ и „магистър“. САНК констатира, че ТрУ е изпълнил препоръка №1, изпълнява препоръка №2 и частично изпълнява препоръка №3. Препоръката на САНК е да се изпълни препоръка №3 до следващата акредитация, като Препоръка №3 гласи: „Да се активизира преподавателската мобилност по международни проекти и програми“, срок: постоянен.

За изпълнение на направената от САНК препоръка са предприети следните действия: подадени, разгледани и са одобрени заявления за преподавателска мобилност за 2019-2020 г. на ниво СФ; подписано е Допълнително споразумение относно новия срок за реализиране на неосъществените мобилности по "Еразъм+" проект 2019-2020 г. във връзка с пандемичната обстановка в света; подадени са заявления за преподавателска мобилност до Комисията за проверка на документите и подбор на преподаватели и студенти от Стопански факултет, за 2020-2021 г.; одобрени са за осъществяване на академичен обмен преподаватели и студенти от Стопански факултет, за 2020-2021 година

Резултати от проверката:

По 10.1.1. Създадена необходимата организация и се провеждат планираните дейности за самооценяване на предлаганите образователни програми в отделните степени на обучение и на учебната документация. Външното осигуряване на качеството се постига чрез съобразяване с препоръките на НАОА, оценките от рейтинговата система на ВУ, провежданите външни одити от сертифициращи организации, Сметна палата и други външни институции.

По 10.1.2. Проучва се и се анализира външната среда. Направен е сравнителен анализ и е проследена динамиката по основни групи индикатори - учебен процес и учебна среда, научни изследвания, реализация на пазара на труда и регионална значимост, престиж и социално-битови и административни услуги между първото в рейтинговата класация за 2019 г. извънстолично ВУ и ПН 3.8. в СФ на ТрУ. В рамките на следакредитационния период (2017-2019 г.), ПН.3.8."Икономика" в ТрУ се придвижва от 14 на 13 място (от 26-те ВУ) в рейтинговата класация на ВУ в България.

По 10.1.3. Осигурено е участието на представители на потребители на кадри като членове на Държавни изпитни комисии по защити на дипломни работи, както и присъствието им при провеждане на семестриални изпити.

10.1.4. Предприети са мерки за изпълнение на препоръките, направени от НАОА при предходната програмна акредитация на ПН 3.8 „Икономика“ „Администрация и управление“. Предприети са мерки за изпълнение и на направената по САНК препоръка.

Председател на ПКСНУ:

(проф. д-р Галина Младенова)